

2.5. Управлінські комунікативні системи

Козачок Т.С.

kozachokt@ukr.net

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародного менеджменту
факультету міжнародної економіки і менеджменту

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖНАРОДНІЙ ТА ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ

Сучасна світова практика розглядає стратегічні комунікації як один з основних інструментів реалізації ключових інтересів на внутрішньому та зовнішньому рівнях. У контексті протидії глобальним викликам сучасності, з метою налагодження діалогу та партнерського співробітництва у координації відповідних колективних зусиль активно створюються спеціальні інституції [6].

Показово, що термін «стратегічна комунікація» вперше набув популярності у лавах урядових структур США першої половини ХХ ст. та тривалий час використовувався переважно у військовій сфері. Нині сфери вживаності даного терміну варіюються від пересічних бізнесових і суспільних проблем до справ «високої» політики рівня національних держав та міжнародних організацій [1]. У широкому розумінні стратегічні комунікації являють собою скоординоване використання комунікативних можливостей - зв'язків із громадськістю, військових зв'язків із громадськістю, публічної дипломатії, інформаційних і психологічних операцій тощо, - прийнятих для конкретних умов, спрямованих на досягнення поставлених цілей [7].

Використання стратегічних комунікацій у міжнародній політичній практиці найбільш яскраво розкривається в межах таких міжнародних організацій, як: Північноатлантичний альянс (НАТО), Європейський Союз (ЄС), Організація Об'єднаних Націй (ООН) та ін. Так, у межах НАТО виокремлено окремий напрям діяльності у сфері стратегічних комунікацій, яким передбачаються

проведення наукових досліджень, вивчення досвіду, розробка комунікативних та інформаційних технологій, що сприяло створенню Центру передового досвіду з питань стратегічних комунікацій (StratCom) [7]. У свою чергу, Служба зовнішніх зв'язків ЄС зорієнтована на діяльність східних (комунікаційна діяльність у східноєвропейському напрямку) і арабських (спрямовані на регіон північної Африки) центрів стратегічних комунікацій, особливістю яких є цілеспрямованість на відповідні цільові групи [4].

Одним з лідерів Європи у сфері стратегічних комунікацій (переважно у галузі цифрових технологій) є Естонія, насамперед, завдяки функціонуванню Естонського центру східного партнерства (ECEAP), що здійснює консультативну підтримку розвитку цього напрямку і в Україні. Загалом стратегічні комунікації в Естонії спрямовані на реалізацію превентивних та оборонних завдань, сприяючи поширенню правдивої інформації про державу, владу і громадян [4].

Водночас важливе місце у реалізації стратегічних комунікацій належить неурядовим структурам (недержавним організаціям), основним завданням яких, насамперед, є традиційне просування культури, мови, традицій та цілей країн, до яких вони належать. Серед найбільш розвинених міжнародних неурядових організацій вітчизняні дослідники виділяють, зокрема: Freedom House (США), Інститут Данте (Італія), Альянс Франсез (Франція), Британська рада (Великобританія), Інститут Конфуція (Китай), - які активно функціонують по всьому світу, покращуючи імідж власних країн [4].

Побудова системи стратегічних комунікацій в Україні є складним проєктом, який перебуває на етапі становлення [6]. У 2021 р. при Міністерстві культури та інформаційної політики України було створено Центр стратегічних комунікацій як один з механізмів протидії дезінформації спільними зусиллями держави і громадянського суспільства [3]. Водночас, декілька років поспіль у столиці Україні відбуваються знакові події: 1) Міжнародний форум «Kyiv Stratcom Forum» (2021); 2) «Kyiv Stratcom Forum: український досвід стратегічних комунікацій в умовах війни» (2023). Основними завданнями заходів визначено,

насамперед, обмін та вдосконалення підходів до стратегічних комунікацій та формування стійкості на державному рівні в Україні та країнах-партнерах з НАТО у Східній Європі; подолання гібридних загроз в умовах війни та формування стійкості до них, використовуючи найкращий досвід України та східноєвропейських держав; пошук ефективних шляхів співпраці між державою та громадянським суспільством у забезпеченні консолідованої реакції всього суспільства на дезінформацію та ін. [2].

Міжнародна практика використання стратегічних комунікацій свідчить про те, що в умовах сучасних вкрай динамічних геополітичних та технологічних змін, інформаційних викликів та загроз, саме стратегічні комунікації можуть стати потужним інструментом для боротьби з дезінформацією та окремими впливовими державами, які намагаються підривати національну безпеку України.

Використана література:

1. Монастирська Л.В. Організація стратегічних комунікацій у НАТО: Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія / Монастирська Л.В., Павлова О.О. – 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v36/part_1/46.pdf
2. Офіційний сайт Kyiv Stratcom Forum Режим доступу: <https://stratcom.online/>
3. Офіційний сайт Центру стратегічних комунікацій при Міністерстві культури та інформаційної політики України Режим доступу: <https://spravdi.gov.ua/pro-nas/>
4. Сивак Т. Міжнародний досвід формування стратегічних комунікацій / Т. Сивак // Актуальні проблеми державного управління. - 2019. - Вип. 2. - С. 81-86. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2019_2_17
5. Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам: кол.моногр. / за заг. ред. д-ра політ.наук, проф. Н.Карпчук. – Луцьк: Вежа-друк, 2023. – 308 с.
6. Структура стратегічних комунікацій як основа ефективного комунікаційного менеджменту України в умовах війни. 2023. Режим доступу: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/318>

7. Хорішко Л.С. Досвід реалізації стратегічних комунікацій у діяльності НАТО та ЄС: інституційний аспект Режим доступу: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/>